

Procedura postępowania w sytuacjach podejrzenia o hybrydyzację

- 1) Weryfikacja uzyskanej informacji – czy przekazana informacja jest wystarczająca do zakwalifikowania osobnika jako hybrydy. Jeżeli wstępna kwalifikacja nie jest możliwa na podstawie nadesłanych informacji należy zwrócić się o dodatkowe informacje.
- 2) W przypadku, gdy nie jest dostępna dokumentacja fotograficzna osobnika można zainstalować fotopułapki (we współpracy z zarządzającym terenem) w potencjalnym areale bytowania mieszańca.
- 3) Dokonanie oceny na podstawie cech morfologicznych i zachowania danego osobnika – np.: umaszczenia, długości ogona, wielkości zwierzęcia, umiejętności szczekania (które jest typowe tylko dla psów), czy prawdopodobnego momentu urodzenia szczeniaków (u wilków ruja odbywa się tylko raz w roku, pod koniec lutego, a szczenięta rodzą się na początku maja – jeżeli zatem wiek szczeniaków wskazuje na wcześniejsze urodzenie jest to również sygnałem, że mogła zajść hybrydyzacja). Często hybrydy mogą znacząco odbiegać swoim wyglądem od wyglądu wilka.
- 4) Cennym jest wykrycie hybrydyzacji na wczesnym etapie - gdy zwierzęta jeszcze nie opuściły grupy rodzinnej (wtedy u części miotu mogą uwidocznić się w większym stopniu cechy morfologiczne psa, u innych wilka). Zdobyty materiał można skonsultować z naukowcami posiadającymi doświadczenie w tym zakresie.
- 5) W przypadku, gdy istnieją uzasadnione podejrzenia co do hybrydyzacji należy zwierzęta schwytać (ewentualnie zweryfikować na podstawie badań genetycznych gdy istnieją jakiegokolwiek wątpliwości), a następnie poddać eutanazji.
- 6) W przypadku, gdy nie jest możliwe ani schwytywanie zwierzęcia, ani jednoznaczna weryfikacja na podstawie dokumentacji fotograficznej istnieje możliwość przeprowadzenia badań genetycznych na podstawie próbek pobranych w sposób nieinwazyjny – na przykład na podstawie odchodów. Można również rozważyć zastosowanie naboju ze środkiem usypiającym przed ostateczną eliminacją. W tym zakresie również wskazana by była współpraca z naukowcami bądź leśnikami, którzy posiadają stosowne doświadczenie.
- 7) W przypadku, gdy na podstawie dokumentacji fotograficznej, lub ww. badań genetycznych możliwe jest jednoznaczne stwierdzenie hybrydyzacji należy takiego osobnika wyeliminować poprzez odstrzał. Czynności tej można dokonać również we współpracy z miejscowym nadleśnictwem lub kołem łowieckim.

Wykonując ww. czynności należy pamiętać, że w myśl art. 5 pkt. 1 ustawy o ochronie przyrody mieszańce wilka z psem domowym w 1 i 2 pokoleniu są uważane za gatunek: wilk (*Canis lupus*), dlatego też w celu wyeliminowania ich ze środowiska niezbędne jest uzyskanie stosownego zezwolenia na odstępstwo od zakazu m.in. umyślnego zabijania (wydawanego przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska) – sprawy tego typu będą potraktowane priorytetowo. W kwestiach niecierpiących zwłoki, kiedy obiektywnie wniosek nie może być załatwiony w formie pisemnej, ww. decyzje mogą być wydane ustnie (art. 14 § 2 kpa), po rozpatrzeniu wniosku złożonego drogą telefoniczną.

Należy również podkreślić, że wilk został wymieniony w dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, w związku z czym jako kraj jesteśmy zobowiązani do zachowania tego gatunku we właściwym stanie ochrony. Dlatego też kluczowym jest, aby za każdym razem przeprowadzać odpowiednią weryfikację i eliminować jedynie osobniki wykazujące cechy jednoznacznie świadczące o hybrydyzacji – tak, aby zminimalizować ryzyko odstrzelenia wilków czystej krwi.